

Розділ VIII «Міжнародне співробітництво в галузі судово-експертної діяльності» містить положення щодо проведення судової експертизи за дорученням відповідного органу чи особи іншої держави та залучення фахівців інших держав до проведення судової експертизи в Україні, а також положення щодо міжнародного наукового співробітництва в галузі судової експертизи.

Розділ IX «Прикінцеві та перехідні положення» включає в себе положення, які встановлюють порядок набуття чинності законом, порядок проведення першого з'їзду Асоціації приватних судових експертів України, а також передбачає відповідні зміни до законодавчих актів [3].

Отже, реалізація даного нормативно-правового акта сприятиме удосконаленню нормативно-правової основи сучасної системи експертного забезпечення правосуддя та забезпеченню правосуддя незалежною, кваліфікованою та об'єктивною експертизою.

Список використаних джерел

1. Закон України «Про судову експертизу». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4038-12#Text>.

2. Указ Президента України від 08.11.2019 № 837 «Про невідкладні заходи з проведення реформ та зміцнення держави». Офіційний вісник Президента України від 19.11.2019 – 2019 р., № 24, стор. 29, стаття 1038. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/837/2019#Text>.

3. Текст Проект Закону про судово-експертну діяльність та супровідні документи: URL: http://w1.l.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=73154.

Бондар Костянтин Миколайович,
судовий експерт сектору балістичного
обліку відділу криміналістичних видів
дослідження Луганського науково-
дослідного експертно-криміналістичного
центру МВС України (м. Рубіжне
Луганської області)

ПЕРСПЕКТИВИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ВЗАЄМОДІЇ МІЖ ПРАВООХОРОННИМИ ОРГАНАМИ Й ЕКСПЕРТНИМИ ПІДРОЗДІЛАМИ МВС У ПРОЦЕСІ ДОСЛІДЖЕННЯ ВОГНЕПАЛЬНОЇ ЗБРОЇ

У зв'язку з проведеною у 2015 році реформою системи Міністерства внутрішніх справ України, було створене нове профільне відомство – Національна поліція України, а Експертна служба МВС була віднесена в окрему систему державних спеціалізованих установ судової експертизи, розділену за функціональними обов'язкам та територіальною дислокацією. На Експертну службу МВС, окрім іншого, покладені завдання з здійснення судово-експертної діяльності;

забезпечення залучення працівників Експертної служби МВС до досудового розслідування та судового розгляду, а також забезпечення функціонування обліку знарядь кримінальних правопорушень та інших об'єктів;

Проте, здійснення судово-експертної діяльності, не виключає можливості бути залученими слідчим в якості спеціаліста в слідчих (розшукових) діях, в яких є потреба в використанні спеціальних знань, що передбачено чинним законодавством України.

Діяльність спеціалістів у кримінальному провадженні регламентовано кримінальним процесуальним законодавством України, а порядок залучення працівників органів досудового розслідування поліції та Експертної служби Міністерства внутрішніх справ України як спеціалістів до участі у проведенні огляду місця події врегульовано відповідною Інструкцією, затвердженою наказом МВС України від 3 листопада 2015 р. № 1339.

Наприклад, залучення судового експерта сектору досліджень зброї в якості спеціаліста для огляду місця події пов'язаному з використанням вогнепальної зброї, надають можливість слідчому висібно, повно та об'єктивно оглянути об'єкт; перевірити чи заряджена зброя чи ні; за необхідності здійснити кваліфіковане її розрядження; привести зброю в безпечний для транспортування стан та здійснити її пакування. Окрім цього залучення спеціаліста надають можливість у кваліфікованому виявленні, фіксації та вилученні слідів пострілу, які залишилися на місці злочину, з метою подальшого їх направлення на дослідження та вирішення вичерпного комплексу питань стосовно досліджуваного об'єкту.

В свою чергу, спеціаліст-криміналіст відділу Слідчого управління ГУНП НПУ також повинен володіти спеціальними знаннями та навичками застосування технічних або інших засобів, але як, показує емпіричний досвід, не завжди може надавати кваліфіковані консультації під час досудового розслідування і судового розгляду з питань досліджень зброї, що потребують відповідних спеціальних знань і навичок.

Метою дослідження є вивчення сучасного стану слідчої та експертної діяльності в сфері криміналістичного дослідження вогнепальної зброї та розробка рекомендацій, направлених на удосконалення встановленої практики в зазначеній сфері.

Отже ми бачимо, що діяльність судового експерта в сучасних умовах більшою частиною здійснюється в ускладнених умовах, через що виникає потреба в розробці додаткових логічно та системно витриманих методик дослідження окремих об'єктів, у формуванні яких, чималу роль відіграє криміналістична систематика.

Для підвищення взаємодії між правоохоронними органами та ефективності проведення судових експертиз вогнепальної зброї, яка використана під час скоєння злочинів, як на думку автора статті є потреба в впровадженні системи взаємодії серед всіх заінтересованих

осіб, починаючи від підприємств, які виробляють зброю, та володіють самою повною інформацією про зброю, яку вони випускають: підрозділів сертифікації та стандартизації, які володіють інформацією про зброю, яка виробляється за кордоном та ввозиться в країну для подальшої її реалізації; представників суб'єктів експертної діяльності України, які безпосередньо судові експертизи вогнепальної зброї з метою подальшого формування єдиної бази даних, що буде входити до єдиної інформаційної системи Міністерства внутрішніх справ України.

Головними завданнями, які покладені на правоохоронні органи суспільством, є боротьба зі злочинністю та захист суспільства від протиправних дій. Але, не останнє місце в рейтингу суспільно небезпечних дій є злочини пов'язані з використанням вогнепальної зброї, бо при наявності в злочинців вогнепальної зброї, збільшується реальна загроза життю та здоров'ю громадян.

Значною мірою успішність в розкритті злочинів пов'язаних з застосуванням вогнепальної зброї, залежить від швидкого, повного та якісного виявлення та дослідження слідів, які відображують об'єктивні обставини злочину, а також використання отриманої інформації для пошуку злочинців.

В якості об'єктів криміналістичної діагностики можуть перебувати різні матеріальні носії криміналістично значущої інформації, в тому числі й знаряддя та засоби скоєння злочину, сліди її застосування, а також зразки для порівняльного дослідження. В літературі достатньо часто зазначається про необхідність залучення до огляду місця події відповідного спеціаліста, з метою отримання більш детального та повного об'єму інформації, а також проведення попереднього дослідження.

Як показує практика, найбільш поширеними об'єктами які знаходять на місці скоєння злочину з застосуванням вогнепальної зброї є гільзи та кулі.

Попереднє дослідження гільз, куль, вогнепальної зброї та інших об'єктів в ході огляду місця події, зводиться лише до зовнішнього вивчення. Характер досліджуваних об'єктів не дозволяє більш детально дослідження поза межами лабораторних умов. Як результат, спеціаліст-криміналіст ВП ГУНП не завжди при огляді місця події може надати кваліфіковану консультативну допомогу, у зв'язку з тим, що злочини з використанням вогнепальної зброї є швидкоплинним, а злочинця потрібно знайти та затримати у найкоротший час, для зменшення ризику повторного вчинення злочину, а судовий експерт НДЕКЦ МВС, який був залучений як спеціаліст не завжди може прибути з лабораторією в найкоротший час.

Система АБІС (автоматизована балістична ідентифікаційна система), що створюється та наповнюється, а саме, криміналістичні балістичні обліки, потребує на думку автора, як найскорішої апробації та використання, в (польових) умовах використовувати інформаційні бази, щоб пришвидшити розкриття злочинів.

Дослідження, проведені в лабораторних умовах після призначення судово-балістичної експертизи, надають можливість встановити конструктивні особливості гільз, встановлення та порівняння маркувальних позначень з наявними даними в довідковій літературі, віднесення її до певного виду патронів та зброї з якої вона могла бути стріляна.

В отриманні слідової інформації, що виникла під час скоєння злочинів з використанням вогнепальної зброї, допоможе залучення саме спеціаліста НДЕКЦ МВС, який має певні види спеціальних знань, який допоможе в виявленні, фіксації та вилученню слідів пострілу, що надасть можливість об'єктивному етапі видвинути обґрунтовано-мотивовані версії обставин скоєння злочину.

Бо, як і трактує видатний сучасний науковець В. В. Коваленко: «наукові й практичні знання та навички, які відповідають сучасному рівню розвитку відповідних галузей людської діяльності (за винятком знань у галузі процесуального і матеріального права), використовуються (застосовуються) при розслідуванні злочинів і судовому розгляді кримінальних справ з метою сприяння слідству чи суду в збиранні та дослідженні доказів», що сприяє повному, всебічному та об'єктивному розслідуванню обставин скоєного кримінального правопорушення у розумні строки.

Список використаних джерел

1. Б.І.Бараненко,В.С.Бондар,О.В.Бочковий,М.В.Кривонос та ін. Розслідування злочинів, що вчиняються у сфері обігу вогнепальної зброї: навч.практ.посіб./ Сєверодонецьк РВВ ЛДУВС ім. Е.О.Дідоренка, 2019.800 с.

2. Разумов Э.А.,Молибога Н.П. Осмотр места происшествия: справ.-метод. издание. Киев: РИО МВД Украины,1994,672с.

3. Коваленко В. В. (2007). Застосування науково-технічних засобів спеціалі-стами при проведенні слідчих дій: монографія. Луганськ: РВВ ЛДУВС. 248 с.

4. Кримінальний процесуальний кодекс України: Закон України № 4651-VI. (2012). Узято з <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17#Text>.

5. Інструкція з організації функціонування криміналістичних обліків експертної служби МВС: затверджена Наказом МВС України від 10.09.2009 № 390 сайт URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0091-94#Text>.

6. Інструкція про порядок залучення працівників органів досудового розслідування поліції та Експертної служби МВС України як спеціалістів для участі в проведенні огляду місця події: затв. Наказом МВС України від 03.11.2015 №1339 сайт URL:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1392-15#Text>.